

ЗНАЧЕНИЕТО НА ОФИЦИАЛНАТА СТАТИСТИКА В СЪВРЕМЕННИЯ СВЯТ НА ИНФОРМАЦИЯ И ДЕЗИНФОРМАЦИЯ

Критиците на глобалното общество и новите технологии задават въпроси за произхода и целите на информационния поток. Зараждат се все по-основателни съмнения в източниците на данните. Тук ще се фокусирам върху статистическите показатели. Целта е да се обърне внимание на изискванията пред официалните статистически данни, така че те да изпълняват предназначението си, да се разграничат и да бъдат „предпочитани“ пред другите.

През последните десетилетия се наблюдава рязко нарастване на търсенето на официална статистика. Глобалните програми за развитие поставят сериозни изисквания към националните статистически системи за наблюдение.

В България търсенето на официална статистика се увеличава с участието на държавния и частния сектор в европейски програми. Официалната статистика е от значение за наблюдението и вземането на политически решения. Проучванията показват, че местните политици в страните с нисък и среден доход използват официалната статистика повече от всеки друг вид данни в своята работа.

С повишаване на нуждата от официални статистически данни се заражда и въпросът за функциите на статистическите агенции и естеството на самите данни. По определение „официалните статистически данни са числови масиви от данни, изготвени от официални правителствени агенции главно за административни цели: преброяване, данни за престъпността, за доходите, за равнищата на заетост и т.н. Данните могат да бъдат основани и на социални изследвания, финансирани от правителствата: икономическа статистика и социална и демографска статистика (данни за населението, здравеопазването, образованието и пазара на труда). Тяхното предназначение е да обслужват правителството, икономиката и обществеността с данни за икономическата, демографската, социалната и околната среда“.

Ролята на официалната статистическа система е в контекста на съвременните изисквания и предизвикателства, пред които е поставена. Как статистическите агенции защитават своята представителна функция на официални източници на данни, като гарантират достоверност, актуалност и обхватност. Също така дали отговарят на потребителските нужди, били те национални, или международни. Ще бъдат представени възгледите на служителите статистици и политиците, както и независимата гледна точка на неправителствения сектор.

В епохата на бързо и лесно достъпна информационна среда статистическите агенции трябва да се стремят да бъдат конкурентни на пазара на данни. Да изградят доверие, за да не бъдат изместени от частните компании, които имат частни интереси. Глобалните масиви от данни засилват не само нуждата от намиране на конкретна информация, но и от безпроблемното ѝ откриване и боравене с нея. С „един клик“ да е възможно да се отговори на потребителските изисквания. Тя трябва да притежава капацитета и ресурса, за да развива и за да прави данните си „отворени“. Най-важна е финансовата подкрепа.

Взаимовръзката между политици и статистически данни е сложна. Без „отворени данни“ е трудно да се демонстрира тяхната стойност на политиците, но едновременно с това и без признание за стойността на данните от страна на политиците напредъкът за пълни и „отворени данни“ се забавя. Правителствата играят централна роля като източник и регулатор на „отворени данни“. Те могат да намалят опасенията на потребителите и бизнеса относно безопасността им и да помогнат на обществеността да се информира за потенциалните ползи за икономиката и обществото.

Ползите от „отворените данни“ понякога са трудно измерими поради нематериалния си характер. Достъпът до гарантирана информация, следователно и знание, проследено във времето, би могъл да донесе материални облаги, но знанието само по себе си е нематериална ценност с висока стойност.

„Отворените данни“ стават стратегическа цел на статистическите институти, чийто приоритет е да се гарантира повишаване на потребителското търсене, както и активното включване на самите потребители в идентифицирането на проблемните области. Оценката на лица, външни на производствения процес, е важен инструмент при обективното измерване на състоянието на статистическите данни.

В тази насока Националният статистически институт на България постига изключително добри резултати, сравними с постиженията на много напреднали западни страни.